

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 106/10
Luksemburg, 21 października 2010 r.

Wyrok w sprawie C-467/08
PADAWAN / SGAE

**Nakładanie „opłaty licencyjnej za kopię na użytek prywatny” na nośniki
zwielokrotniania nabywane przez przedsiębiorstwa i osoby prowadzące działalność
gospodarczą na cele inne niż sporządzenie kopii na użytek prywatny nie jest
zgodnie z prawem Unii**

*Taka opłata może być nakładana na te nośniki, jeśli mogą one być wykorzystywane przez osoby
fizyczne do ich użytku prywatnego*

Zgodnie z dyrektywą o prawie autorskim i prawach pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym¹ wyłączne prawo zwielokrotniania materiałów dźwiękowych, wizualnych i audiowizualnych przysługuje twórcom, artystom wykonawcom i producentom. Niemniej jednak państwa członkowskie mogą zezwolić na sporządzanie kopii na użytek prywatny pod warunkiem, że podmioty praw autorskich otrzymają „godziwą rekompensatę”. Rekompensata ta powinna przyczynić się do tego, by podmioty praw autorskich otrzymywały odpowiednie wynagrodzenie za korzystanie z ich utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną.

Przepisy hiszpańskie transponujące dyrektywę zezwoliły na zwielokrotnianie utworów już rozpowszechnionych, gdy jest ono dokonywane przez osobę fizyczną na jej użytek prywatny, a jego przedmiotem są utwory, do których uzyskała ona dostęp zgodnie z prawem. W tych ramach producenci, importerzy i dystrybutorzy powinni uiszczać wyłączne wynagrodzenie – określone w odniesieniu do każdego sposobu zwielokrotniania – w postaci „opłaty licencyjnej za kopię na użytek prywatny” na rzecz organizacji zbiorowego zarządzania prawami własności intelektualnej.

Sociedad General de Autores y Editores (SGAE), organizacja zbiorowego zarządzania prawami własności intelektualnej w Hiszpanii, zażądała od spółki PADAWAN, która zajmuje się sprzedażą płyt CD-R, CD-RW, DVD-R oraz urządzeń MP3 „opłaty licencyjnej za kopię na użytek prywatny” za nośniki cyfrowe sprzedawane w latach 2002–2004. Uznawszy, że nałożenie tej opłaty – bez względu na to, czy nośniki przeznaczone są na użytek prywatny, zawodowy czy handlowy – jest sprzeczne ze wspomnianą dyrektywą, PADAWAN odmówiła jej uiszczenia. W pierwszej instancji zasądzono od tej spółki zapłatę kwoty 16759,25 EUR.

Audiencia Provincial de Barcelona (sąd prowincji, Hiszpania), do którego spółka PADAWAN wniosła apelację, zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości w istocie o wskazanie kryteriów, które należy brać pod uwagę w celu ustalenia wysokości i systemu pobierania „godziwej rekompensaty”.

W ogłoszonym dzisiaj wyroku Trybunał zauważył, że „godziwą rekompensatę” należy uważać za wyrównanie szkody poniesionej przez twórcę z tytułu dokonanego bez zgody zwielokrotnienia jego chronionego utworu. Szkada ta stanowi z tego względu podstawowe kryterium do obliczania wysokości tej rekompensaty. Ponadto Trybunał zwrócił uwagę, że dyrektywa wymaga, by utrzymana była „właściwa równowaga” pomiędzy podmiotami praw autorskich a użytkownikami przedmiotów objętych ochroną. W rezultacie na osobie, która dokonywała takiego zwielokrotnienia, co do zasady ciąży obowiązek naprawienia szkody poprzez sfinansowanie rekompensaty, która zostanie uiszczona podmiotowi praw autorskich.

¹ Dyrektywa 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym (Dz.U. L 167, s. 10).

Oczywiście, po pierwsze, szkoda wynikająca z każdego użytku prywatnego, rozpatrywanego indywidualnie, może okazać się niewielka i nie rodzić zobowiązania do zapłaty, a po drugie, mogą pojawić się praktyczne trudności dotyczące zidentyfikowania użytkowników prywatnych oraz zobowiązania ich do uiszczenia wynagrodzenia na rzecz podmiotów praw autorskich. W tych okolicznościach wolno państwom członkowskim ustanawiać „opłatę licencyjną za kopię na użytek prywatny” obciążającą podmioty, które dysponują sprzętem, urządzeniami i nośnikami zwielokrotniania cyfrowego. W istocie bowiem działalność podmiotów zobowiązanych do tego finansowania, mianowicie udostępnianie użytkownikom prywatnym sprzętu, urządzeń i nośników zwielokrotniania lub świadczona przez nie usługa zwielokrotniania, stanowi faktyczną przesłankę niezbędną do tego, by osoby fizyczne mogły uzyskiwać kopie na użytek prywatny. Ponadto nic nie stoi na przeszkodzie, aby kwota opłaty licencyjnej została wliczona do ceny nośników zwielokrotniania lub usługi zwielokrotniania, tak aby ostatecznie to użytkownicy prywatni ponosili ciężar tej opłaty, a wymogi „właściwej równowagi” zostały spełnione.

Następnie Trybunał stwierdził, że **system „opłaty licencyjnej za kopię na użytek prywatny” jest do pogodzenia z wymogami „właściwej równowagi” tylko, jeśli rozpatrywany sprzęt, urządzenia i nośniki zwielokrotniania mogą być używane do celów sporządzania kopii na użytek prywatny** i z tego względu wyrządzać szkodę twórcy chronionego utworu. Zdaniem Trybunału istnieje bowiem konieczny związek między stosowaniem „opłaty licencyjnej za kopię na użytek prywatny” a używaniem do celów zwielokrotniania na użytek prywatny.

W rezultacie stosowanie w sposób nieodróżnicowany opłaty licencyjnej w odniesieniu do wszystkich rodzajów sprzętu, urządzeń i nośników zwielokrotniania cyfrowego – w tym przy założeniu, że są one nabywane przez **osoby inne niż osoby fizyczne** na potrzeby oczywiście niezwiązane ze sporządzaniem kopii na użytek prywatny – nie jest zgodne z dyrektywą.

Ze względu natomiast na to, że rozpatrywany sprzęt został udostępniony **osobom fizycznym do celów prywatnych**, wcale nie jest konieczne ustalenie, że osoby te rzeczywiście sporządziły kopie na użytek prywatny za pomocą tego sprzętu i tym samym rzeczywiście wyrządziły szkodę twórcy chronionego utworu. Słusznie domniemywa się, że te osoby fizyczne odnoszą w pełni korzyść z tego udostępnienia, to znaczy, zakłada się, iż wykorzystują wszystkie funkcje związane z tym sprzętem², łącznie z funkcją zwielokrotniania. Zatem sama zdolność tego sprzętu lub tych urządzeń do sporządzania kopii wystarcza do uzasadnienia stosowania opłaty licencyjnej za kopię na użytek prywatny, pod warunkiem że wspomniany sprzęt lub urządzenia zostały udostępnione osobom fizycznym jako użytkownikom prywatnym.

Wreszcie Trybunał przypomniał, że do sądu krajowego należy dokonanie oceny, w świetle udzielonych odpowiedzi, czy hiszpański system „opłaty licencyjnej za kopię na użytek prywatny” jest zgodny z dyrektywą.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106

² Trybunał orzekł podobnie w przedmiocie udostępniania urządzeń do odbioru programów telewizyjnych w pokojach hotelowych (wyrok Trybunału z dnia 7 grudnia 2006 r. w sprawie [C-306/05](#) SGAE; zob. także [komunikat prasowy nr 95/06](#)).